

1. LOGIKK

Logiske operasjoner

Symbol	Mening
$\sim p$	ikke p
$p \wedge q$	p og q
$p \vee q$	p eller q
$P \equiv Q$	P er ekvivalent med Q
$p \rightarrow q$	p impliserer q
$p \leftrightarrow q$	p hvis og bare hvis q
$\therefore$	Derfor

NB! $\neg$ og $\sim$ betyr det samme.

Logiske operasjoner

Symbol	Mening
$P(x)$	Predikat i x : parametrisert utsagn med x som parameter
$P(x) \Rightarrow Q(x)$	Sannhetsmengden til $P(x)$ er inneholdt i sannhetsmengden til $Q(x)$.
$P(x) \Leftrightarrow Q(x)$	Sannhetsmengden til $P(x)$ er lik sannhetsmengden til $Q(x)$.
$\forall$	For alle
$\exists$	Det eksisterer

Logikklovene

Kommutative lover:	$p \wedge q \equiv q \wedge p$	$p \vee q \equiv q \vee p$
Assosiative lover:	$(p \wedge q) \wedge r \equiv p \wedge (q \wedge r)$	$(p \vee q) \vee r \equiv p \vee (q \vee r)$
Distributive lover:	$p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r)$	$p \vee (q \wedge r) \equiv (p \vee q) \wedge (p \vee r)$
Identitetslover:	$p \wedge \mathbf{t} \equiv p$	$p \vee \mathbf{c} \equiv p$
Negasjonslover:	$p \vee \sim p \equiv \mathbf{t}$	$p \wedge \sim p \equiv \mathbf{c}$
Dobbel negativ-lov:	$\sim(\sim p) \equiv p$	
Idempotente lover:	$p \wedge p \equiv p$	$p \vee p \equiv p$
Universalgrenselover:	$p \vee \mathbf{t} \equiv \mathbf{t}$	$p \wedge \mathbf{c} \equiv \mathbf{c}$
DeMorgans lover:	$\sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$	$\sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$
Absorpsjonslover:	$p \vee (p \wedge q) \equiv p$	$p \wedge (p \vee q) \equiv p$
Negasjon av $\mathbf{t}$ og $\mathbf{c}$:	$\sim \mathbf{t} \equiv \mathbf{c}$	$\sim \mathbf{c} \equiv \mathbf{t}$
	$\mathbf{t} = 1 = \text{tautologi}$	$\mathbf{c} = 0 = \text{selvmotsigelse}$

Inferens-regler

Modus Ponens	$p \rightarrow q$ p $\therefore q$	Eliminasjon	$p \vee q$ $\sim q$ $\therefore p$	$p \vee q$ $\sim p$ $\therefore q$
Modus Tollens	$p \rightarrow q$ $\sim q$ $\therefore \sim p$	Transitivitet	$p \rightarrow q$ $q \rightarrow r$ $\therefore p \rightarrow r$	
Generalisering	p $\therefore p \vee q$	Oppdeling i tilfeller	$p \vee q$ $p \rightarrow r$ $q \rightarrow r$ $\therefore r$	
Spesialisering	$p \wedge q$ $\therefore p$	$p \wedge q$ $\therefore q$	Motsigelse	$\sim p \rightarrow \mathbf{c}$ $\therefore p$
Konjunksjon	p q $\therefore p \wedge q$			

2. KOMBINATORIKK

Formler for kombinatorikk

	Ordnet utvalg	Uordnet utvalg
Med tilbakelegging	n^r	$\binom{n+r-1}{r}$
Uten tilbakelegging	$\frac{n!}{(n-r)!}$	$\binom{n}{r}$

$$\binom{n}{r} = \frac{n!}{r!(n-r)!}$$

Antall elementer i en union

$$N(A \cup B) = N(A) + N(B) - N(A \cap B)$$

3. MENGDELÆRE

Mengdelovene

Alle mengder er inneholdt i en universalmengde U .

Kommutative lover:	$A \cap B = B \cap A$	$A \cup B = B \cup A$
Assosiative lover:	$(A \cap B) \cap C = A \cap (B \cap C)$	$(A \cup B) \cup C = A \cup (B \cup C)$
Distributive lover:	$A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$	$A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$
Identitetslover:	$A \cap U = A$	$A \cup \emptyset = A$
Negasjonslover:	$A \cup A^c = U$	$A \cap A^c = \emptyset$
Dobbel negativ-lov:	$(A^c)^c = A$	
Idempotente lover:	$A \cap A = A$	$A \cup A = A$
Universalgrenselover:	$A \cup U = U$	$A \cap \emptyset = \emptyset$
DeMorgans lover:	$(A \cap B)^c = A^c \cup B^c$	$(A \cup B)^c = A^c \cap B^c$
Absorpsjonslover:	$A \cup (A \cap B) = A$	$A \cap (A \cup B) = A$
Komplement av U og $\emptyset$:	$U^c = \emptyset$	$\emptyset^c = U$
Mengdedifferensloven:	$A - B = A \cap B^c$	

4. TALLTEORI

Symboler

Symbol	Mening
$d \mid n$	Det finnes et heltall k slik at $n = dk$.
$d \nmid n$	d deler ikke n
$\gcd(a, b)$	Største felles divisor av a og b
$a \equiv b \pmod{n}$	$n \mid (a - b)$

Aritmetikkens fundamentalteorem

Gitt et heltall n eksisterer det et positivt heltall k , forskjellige primtall $p_1, p_2, p_3, \dots, p_k$ og positive heltall $e_1, e_2, e_3, \dots, e_k$ slik at

$$n = p_1^{e_1} \cdot p_2^{e_2} \cdot p_3^{e_3} \cdot \dots \cdot p_k^{e_k}.$$

Videre er denne måten å skrive n som et produkt av primtall på unik bortsett fra rekkefølgen på faktorene.

Euklids algoritme

Euklids algoritme brukes til å bestemme $\gcd(A, B)$ for to heltall A og B , der vi antar at $A > B \geq 0$.

1. Hvis $B = 0$, er $\gcd(A, B) = A$.

2. Hvis ikke, finn q og r slik at

$$A = Bq + r \text{ slik at } 0 \leq r < B.$$

Da er $\gcd(A, B) = \gcd(B, r)$.

3. Sett $A := B$ og $B := r$ og gå tilbake til trinn 1.

Tips for å regne ut $a \% n$

Tips for å regne ut $a \% n$.

- (1) Tast inn a inn på kalkulator.
- (2) Tast minustast.
- (3) Tast inn n
- (4) Trykk $=$ -tasten inntil tallet er mindre enn n .

Regneregler for kongruenser

La a, b, c, d, n være heltall slik at $n > 1$, og anta at $a \equiv c \pmod{n}$ og $b \equiv d \pmod{n}$. Da har vi at

- a) $(a + b) \equiv (c + d) \pmod{n}$
- b) $(a - b) \equiv (c - d) \pmod{n}$
- c) $ab \equiv cd \pmod{n}$
- d) $a^m \equiv c^m \pmod{n}$ for alle positive heltall m .

5. RSA

RSA er offentlig nøkkel-kryptografi. Et RSA-kryptosystem er basert på to (helst veldig store) primtall p og q .

Prosedyre for å finne nøkler

1. Finn et tall e som er relativt primisk med $(p-1)(q-1)$ og finn så en positiv invers d til dette tallet modulo $(p-1)(q-1)$.
2. La $n = pq$. Da blir (n, e) offentlig nøkkel og
3. (n, d) privat nøkkel.

Kryptering og dekryptering

Du ønsker å sende en melding M . Du må da kjenne mottakerens offentlige nøkkel (n, e) .

- Den krypterte meldingen C er gitt ved

$$C \equiv M^e \pmod{n}.$$

- C dekrypteres av mottakeren ved å beregne

$$M \equiv C^d \pmod{n}.$$

6. LINEÆR ALGEBRA

Matriseoperasjoner

Gitt matrisene $A = [a_{ij}]$ og $B = [b_{ij}]$.

Sum:	$A + B = [a_{ij} + b_{ij}]$
Multiplikasjon med skalar:	$kA = [k a_{ij}]$
Produkt	$AB = \left[\sum_{k=1}^n a_{ik} b_{kj} \right]$
Transponert	$A^T = [a_{ji}]$ $(AB)^T = B^T A^T$

Gauss-eliminering

Gauss-eliminering har som mål å omforme en matrise A til en trappematriks U . Til det brukes tre operasjoner

- (1) Addere multiplum av rad i til rad j .
- (2) Bytte om på radene i og j .
- (3) Multiplisere rad i med ikke-negativ skalar.

Invers matrise / Rank

$\text{rank } A$ = antall pivotelementer i en trappematri-
se for A .

$$\text{rank}(A^T) = \text{rank}(A)$$

Invers matrise:

$$A^{-1}A = AA^{-1} = I$$

$$(AB)^{-1} = B^{-1}A^{-1}$$

$$(A^T)^{-1} = (A^{-1})^T$$

Gauss Jordan:

$$[A|I] \sim [I|A^{-1}]$$

Følgende er ekvivalent for kvadratiske matriser:

- (1) A er inverterbar (A^{-1} eksisterer.)
- (2) $\det A \neq 0$.
- (3) A har maksimal rang.

Lineære transformasjoner

$\text{rank } A$ = antall pivotelementer i en trappematri-
se for A .

En transformasjon T fra $\mathbb{R}^n$ til $\mathbb{R}^m$ kalles lineær
hvis og bare hvis

- (1) $T(c\mathbf{x}) = cT(\mathbf{x})$, for alle $\mathbf{x} \in \mathbb{R}^n$ og alle $c \in \mathbb{R}$.
- (2) $T(\mathbf{x} + \mathbf{y}) = T(\mathbf{x}) + T(\mathbf{y})$, for alle $\mathbf{x}, \mathbf{y} \in \mathbb{R}^n$.

Transformasjonsmatrisen til T er matrisen

$$[T(\mathbf{e}_1) \quad T(\mathbf{e}_2) \quad \cdots \quad T(\mathbf{e}_n)]$$

Speiling om 1. akse	$\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{bmatrix}$
Speiling om 2. akse	$\begin{bmatrix} -1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$
Speiling om lin- jen $x_1 = x_2$	$\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$
Rotasjon om ori- go	$\begin{bmatrix} \cos \theta & -\sin \theta \\ \sin \theta & \cos \theta \end{bmatrix}$
Skalering	$\begin{bmatrix} k_1 & 0 \\ 0 & k_2 \end{bmatrix}$

Normallikningen

Normallikningen $A^T A = A^T b$.

Lineær avhengig/uavhengig vektormengde / Ba-
sis

Rangmetoden: Innfør matrisen $A = [\mathbf{a}_1 \quad \mathbf{a}_2 \quad \cdots \quad \mathbf{a}_k]$ så er $\{\mathbf{a}_1, \mathbf{a}_2, \dots, \mathbf{a}_k\}$ l.a. hvis $\text{rank}(A) < k$ og l.u. hvis $\text{rank}(A) = k$.

Alternativ metode: $\{\mathbf{a}_1, \mathbf{a}_2, \dots, \mathbf{a}_k\}$ er l.u. hvis og bare hvis $x_1\mathbf{a}_1 + x_2\mathbf{a}_2 + \cdots + x_k\mathbf{a}_k = \mathbf{0}$ kun har løsningen $x_1 = x_2 = \cdots = x_k = 0$.

Indreprodukt

- For $\mathbb{R}^n$:

$$\langle u, v \rangle = u^T v = u_1 v_1 + u_2 v_2 + \cdots + u_n v_n.$$

Ortonormalitet

- To vektorer u og v er ortogonale hvis

$$\langle u, v \rangle = 0$$

- En vektor-mengde S er **ortogonal** hvis elementene er parvis ortogonale.
- En vektor-mengde S er **ortonormal** hvis elementene er parvis ortogonale og hver vektor i S har lengde 1. ($\langle u, u \rangle = 1, \forall u \in S$)

systemer

Et system kalles

konsistent: hvis det har en eller flere løsninger.

inkonsistent: hvis det har ingen løsninger.

7. GRAFER

Veier

vei: Sekvens av kanter
 $(v_1v_2), (v_2v_3), (v_3v_4), \dots, (v_{n-1}v_n)$.
lukket: En vei er lukket om den starter og stopper i samme hjørne. ($v_1 = v_n$)
rundtur: En lukket vei.
sti: Vei som ikke gjentar hjørner.
spor: Vei som ikke gjentar kanter.
krets: Et lukket spor.
simpel krets: En krets som ikke gjentar noe hjørne bortsett fra start og slutt
Eulerspor: Er et spor som inneholder alle hjørner og kanter i G .
Eulerkrets: Er et Eulerspor som også er en krets.
Hamiltonkrets: Er en simpel krets som inneholder alle hjørner i G .

Begreper

sammenhengende: En graf er sammenhengende hvis det for hvert par av hjørner a og b finnes en vei som forbinder a med b .
komponent: en ikke-sammenhengende graf består av noen sammenhengende komponenter. Enhver komponent er da en maksimal sammenhengende delgraf (delgraf hvor det ikke er mulig å legge til flere noder slik at den forblir sammenhengende)
isomorfi: En 1-1 avbilding av hjørnene i en graf G_1 til hjørnene i en annen graf G_2 er en isomorfi hvis den er 1-1 på kantene også.
isomorfi-invariant: En egenskap som ikke endres ved isomorfier.

- Antall hjørner
- Antall kanter
- Ei rekke med gradene til alle hjørnene
- Antall komponenter
- $\vdots$